

Med Rotary til India – fra slum til luksus

Av Bjørn O. Fonbeck

Rotary International driver et utstrakt hjelpearbeid med såkalt Rotary Volunteers, fagfolk på forskjellige områder, som for noen uker eller måneder om gangen yter bistand til forskjellige prosjekter rundt om i verden. Rotary betaler reise og opphold, men ikke lønn. Vår venn og kollega Nayeem Syed fra Lørenskog har på eget initiativ bygget og innredet en flott tannklinikk på egen grunn i Kottivakkam i utkanten av Madras, eller Chennai, som det nå heter. Chennai er Indias fjerde største by, og ligger på sydkysten av India, i delstaten Tamil Nadu. I ett år har den fungert som base for et Rotary-prosjekt, og i mars i år ble det vår tur. Min kone Laila er tannlegeassistent med bred erfaring, bl.a. fra FN-tjeneste, og ble straks også anerkjent som «Rotary Volunteer».

Vi har ikke vært med på noe slikt før, og dette var vår første tur til India, så gjettest om vi var spente! Vi klarte å få plass med Lufthansa via Frankfurt, så turen gikk på én dag, 14 timer. På flyplassen ble vi møtt av prosjektets dyktige og elskverdige organisator Sam-sridhar, som ordnet alt for oss under hele oppholdet, både faglig, sosialt og turistisk. Vi hadde heldigvis noen dager ekstra både før og etter tjenesten, og med Sams hjelp startet vi med en luksuriøs rundreise i Kerala på sydkysten av India. Høydepunktene

her var et døgn alene på en husbåt (ombygget risfrakter) med kaptein, matros og egen kokk, og et døgn i Periyar Tiger Reserve oppe i fjellene. Vi så ingen tigre, men ville elefanter og mange andre dyr.

SÅ BEGYNTE ALVORET • Vi kom tilbake med nattoget, og startet rett ut i slummen med vårt transportable utstyr. Baseklinikken brukes foreløpig én dag i uken; de andre hverdagene reiste vi ut til forskjellige skoler og institusjoner for de fattigste. De har ingen andre muligheter for tannbehandling, så dette prosjektet er av uvurderlig betydning i distriktet. Disse skolene og institusjonene blir alle sponset av Rotary, Røde Kors eller andre veldedige organisasjoner som alle vil ha tannlege til sine barn. Vi arbeidet på 13 forskjellige steder i alt, med til dels flere timers reisevei på støvete og humpete veier i en skranglete jeep. Overalt ble vi overstrømmende hjertelig mottatt og takket. Til den lokale lunchserveringen ble vi alltid spesielt oppvartet med det beste de hadde. Vi hadde fra før stor sans for indisk krydder, og hadde ikke noen som helst mageproblemer under hele oppholdet. Det ble langt fra noen slankekur...

Vi bodde hele tiden i Nayeems store, komfortable hus ved baseklinikken, med air-conditioning og eget bad og

terrasser og med husbestyrer og hus-hjelp og kokke, som alle gjorde hva de kunne for å skjemme oss bort. Vi ble straks riktig nære venner, også med de blide guttene som var med oss overalt som dyktige tannlegeassistenter, oversettere og sjåfør. Sam ordnet også med shopping og utflukter til severdigheter i nabolaget og en week-endtur til tempelbyene Tanjore og Srirangam. En helg var det «camp» sammen med Rotaryklubben i Pondicherry. Det vil si at man rykker ut til en trengende landsby med utstyr, fire tannleger pluss en øyenlege, og holder åpent hus i skolelokalet. På hjemveien var det stopp i Mamallapuram med sine utrolige stensulpturer. Det er i det hele tatt lagt stor vekt på at oppholdet i India skal være så interessant og behagelig som mulig, og vi nøt her dag, selv i 35 graders varme og over 85 prosent fuktighet. Kveldene på terrassen, med den Bengalske Bukk bare 500 meter unna, var herlige!

UTSTYRET • Klinikken er et flott bygg med utvidelsesmuligheter, med norsk utstyr. Det er etablert en «venneforening» i Norge med hovedsaklig tannleger og/eller rotarianere, som etter beste evne prøver å skaffe midler til investeringer og drift. Den gamle bilen som tilhørte den lokale rotaryklubben skal nå være erstattet av en ny Toyota

betalt fra Norge. Men utstyret slites fort, og det er ikke lett å reparere og vedlikeholde norsk utstyr i India. Det bør etter hvert erstattes med indiskprodusert utstyr. Det er også påkrevet med en transportabel generator og en ny kompressor. Flere støttemedlemmer er hjertelig velkomne!

Det transportable utstyret fungerte for så vidt greit så lenge vi hadde elektrisk strøm, men den kom og gikk. Derfor ble det mest ekstraksjoner og en del hånddekskivering. Det mest påfallende var enorme mengder tannsten, også på små barn. Hard som betong. Voksnes tenner var dessuten beksvarte av betelnøtt-tygging, og deres fremste ønske var «cleaning», selv om de mørke stubbene svaiet i vinden. Periodontitt er et stort problem for mange. Et annet fenomen var ekstrem abrasjon, både pga. tygging og pussing. De fleste fattige pusser tennene med en finger dyppet i en blanding av aske og sand. Hos noen sto bare litt av den linguale emaljen igjen...

Laila velsignes av tempelelefantene, mot en liten avlat.

Utrolig hva man kan frakte på en sykkel.

KARIESBILDET ER SVÆRT VARIERT

• Vi konsentrerte oss først og fremst om barn så lenge de var på skolen, etterpå kom voksne fra nabolaget. En dag var det nesten bare skinnende smil på seks- og sjuåringene; en annen dag utelukkende ruinmark på elleveåringer. Approksimalkaries forekom nesten ikke. Typisk var unge voksne som fikk trukket kraterer med intakt emalje rundt. Vi fant ut at den mest «kostnadseffektive» behandlingen var små fylinger i dype fissurer på barn. Fem sekunder boring, ti sekunder fylling, og tannen er sannsynligvis reddet i ti-tolv år. Melketenner ble ekstrahert hvis de var vonde, eller pasienten ønsket det. I alt hadde vi 1 013 pasienter i stolen og trakk 304 tenner, men det var «cleaning» som tok mest tid.

Pga. alle strømbruddene ble det bare lagt 243 fylinger. Ved baseklinikken ble det også noen påbegynte endobehandlinger. Protetikk er det foreløpige innen muligheter for.

HYGIENE ER ET IKKE-BEGREP

• Lailas oppgave var foruten vanlig assistanse å innføre en akseptabel hygienestandard i klinikken og arbeidsrutinene. Hygiene i vår forstand er et ikke-begrep, så det var ikke lett. Hun begynte med å skrubbe hele klinikken, og utstyr og instrumenter,

og lærte guttene å gjøre det samme. All reisingen med støv og røyk (all søppel brennes der det hoper seg opp langs veiene) og den høye luftfuktigheten gjør at alt utstyr blir ekstremt skittent hver dag, og rust er et stort problem. Det ble mye mas, men med spøk og latter ble det etter hvert innarbeidet. Hensikten med håndvask og hanskebytte var ikke lett å forstå, men ble drillet inn. Til hennes stolthet forlot vi klinikken og utstyret blankskurt, med skrevne instruksjoner

Det vi husker aller best er de deilige blide ungene.

for det daglige vedlikehold og rengjøring – og en neglerenser.

Da vi første april fikk avløsning av en hyggelig ung dame fra Brasil, avsluttet vi Indiaturen med noen dagers luksuriøs badeferie på et godt hotell i Goa. Dermed har vi fått med oss inntrykk fra alle kanter av Syd-India, og vi lengter allerede tilbake til de vakre, åpne, smilende menneskene!

Fra venstre: Srirangam. Indias største tempelkompleks fullført i 1987 etter tusen års bygging.

Elefantene pyntes til Hindu-festival.

Slik gjeter man ender på Keralas Backwaters.

Oksekjerrer er vanlige over alt.

Det var enormt med tannsten. Kvinne (21), null benfeste. Foto: privat